

'De toekomst

hou ik graag open'

ARUM - IN DE JAREN TACHTIG SCORDE HIJ MET HET DUO CIRCUS CUSTERS HITS ALS VERLIEFD EN MONICA. VANUIT HET VOORMALIGE STOOMGEMAAL BIJ ARUM, WAAR HIJ SINDS EEN PAAR JAAR WOONT, ORGANISEERT HERMAN ERBÉ NU AF EN TOE OPTREDENS IN HERBERG DE GEKROONDE LEEUW IN ARUM. DAARNAAST DOET HIJ VOORSTELLINGEN OP VERZOEK EN HIJ SCHRIJFT LIEDJES VOOR GELEGENHEIDSPROJECTEN. 'DE LOL IS TERUG EN DIE WAS EEN TIJDLANG WEG,' ZEGT HIJ.

TEKST: JANNEKE SCHUURMAN
FOTO'S: ANNE VAN DER WOUDE

Liedjeszanger, maar tegelijkertijd postbezorger en barman. Zo begon ooit de loopbaan van Herman Erbé. Totdat het succes kwam en de bijbanen niet meer nodig waren. Dat Circus Custers en de bijbehorende publiciteit verleden tijd zijn, vervult Herman niet met heimwee. 'Misschien komen de mooiste momenten nog wel, hier in Friesland. Het voelt alsof ik weer terug ben waar ik ooit begonnen ben. Op een positieve manier.'

Camping Stormmelk

Herman Erbé en Josje Hennink, freelance programmamaker voor onder meer de VPRO, kochten het voormalige stoomgemaal in 2001. Helemaal onbekend met Fryslân was hij niet.

'Ik heb vroeger als recreatieleider op camping Stormmelk op Vlieland gewerkt. Harlingen ken ik goed, vooral omdat ik nogal eens de boot naar Vlieland miste. Het landschap hier doet mij denken aan het weidse landschap in de buurt van de Kromme Rijn, waar ik vroeger als kind een tijdje gewoond heb' Herman en Josje hadden al jaren een tweede huis in Kimsward. 'Maar dit is het prettigste huis waar ik tot nu toe gewoond heb,' zegt Herman, die hiervoor in Amsterdam woonde. 'We hebben prachtig uitzicht en de zee en de eilanden zijn vlakbij.' Even later, als er buiten een stortbui losbarst, blijkt dat de confrontatie met de elementen toch ook wat onrust veroorzaakt. 'Daar moet ik wel aan wennen. Als het hier stormt, dan waait het ook écht.'

Circus Koster

Circus Custers, het duo dat Herman Erbé in de jaren tachtig vormde met Joseph Custers en waar hij zijn bekendheid aan dankt, hield in 1997 op te bestaan. De creativiteit was eruit, zegt hij. 'We hebben jarenlang intensief met elkaar opgetrokken. 's Avonds kwam je laat thuis en de volgende ochtend zat je alweer met elkaar in een busje, onderweg ergens naartoe. Ik was aan iets anders toe.' Herman treedt nu geregeld op met stand-up comedian Bert Koster, indertijd technicus van Circus Custers. Samen vormen ze het duo Circus Koster. Voor de voorstellingen die het duo op verzoek geeft, schrijft Herman nog geregeld nieuwe liedjes. 'Laatst hadden we een optreden in Makkum, vlak nadat het kabinet besloten had opnieuw troepen naar Afghanistan te sturen. Toen heb ik de ochtend voor de voorstelling nog een Dylan-achtig liedje daarover geschreven. Het had niet hoeven, want ik heb liedjes

genoeg, maar je moet het voor jezelf ook een beetje spannend houden.'

Liedjes voor kinderen

De voorstellingen van Circus Koster zijn bedoeld voor volwassenen. Herman schrijft echter ook veel voor kinderen. 'Daar kan ik mijn fantasie in kwijt. Bij liedjes voor volwassenen gaat het negen van de tien keer over liefde en relaties. Ik heb laatst een liedje geschreven over een olifant die met zijn slurf de kerkklok luidt. Schrijven voor kinderen lijkt beperkter, maar dat is het niet. Je kunt bijna over alles schrijven. Hun fantasie is grenzeloos. Dat geldt overigens niet voor elk kind, wat dat betreft verschillen ze niet zoveel van volwassenen.' De kinderliedjes waren in eerste instantie geen bewuste keuze. Herman: 'Ik ben in dit vak beland omdat ik niets anders kon. Vroeger wilde ik graag Nederlands studeren, maar dat was onmogelijk omdat ik dyslectisch ben. Daarna wilde ik onderwijzer worden, maar dat kon ook niet. Want als je iets op het bord schrijft, lacht de hele klas je natuurlijk uit. Daardoor werd ik gedwongen dingen te ontwikkelen waar ik beter in was. Liedjes schrijven kan ik wel. Als ik ze zing, ziet toch niemand dat ik de tekst fout gespeld heb.'

Monica

In 1975, nog voor Circus Custers begon, bracht Herman de Nederlandstalige LP de Potsenmaker uit. Hij trad vanaf 1970 op met folkcabaretgroep Ravelijn en solo met zijn gitaar en zijn liedjes, tot in 1982 Joseph Custers begon met begeelden op piano. Snel daarna kwam het eerste programma voor kinderen. Ook Monica, een liedje over echtscheiding dat de grootste hit van Circus Custers werd, was eigenlijk een kinderliedje. Monica was in

tegenstelling tot Verliefd niet als hit bedoeld, zegt Herman. 'We wilden indertijd liedjes die voor tv-programma's waren geschreven, op de plaat zetten. Ik vond die plaat wat te frivol en een beetje kinderachtig worden. Kinderachtige liedjes voor kinderen vind ik vreselijk. Om wat evenwicht in die plaat te brengen, hebben we Monica erop gezet. Dj's gingen dat nummer onverwacht draaien en voor dat we het wisten was het een hit.'

Gemengde gevoelens

Met gemengde gevoelens kijkt Herman terug op de jaren tachtig en negentig. Hoogtepunt was de Edison die hij in 1992 kreeg voor zijn liedjes. 'Succes is leuk. Maar de 'periode Monica' was een kwestie van overleven. We hebben wel eens bierflesjes naar ons hoofd gehad in een feesttent. Toen we een keer een enthousiast publiek hadden in een feesttent in Brabant, speelden we iets langer dan de afgesproken dertig minuten. Vervolgens was de organisator kwaad, want na een half uur moest er gezopen worden. We kwamen aan zijn omzet.' De heectiek van destijds en het 'gedoe' van het bekend zijn, heeft hij achter zich gelaten. Maar op het podium is hij nog steeds in zijn element. 'Niet omdat ik nou zo belangrijk ben, maar het vak ligt me. Als kind van jeugdherbergouders heb ik entertainen met de paplepel ingegoten gekregen.'

Nieuwe projecten heeft Herman momenteel niet op stapel staan. 'Ik heb wel kort geleden een hele mooie nieuwe gitaar gekocht en een sopraansaxofoon. Wie weet wat er nog komt. De toekomst hou ik graag open.' •